

Pacemakerimplantatie

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Behandeling vooraf aan de ingreep	1
Implantatie van een pacemaker	2
Vorbereidingen	2
De ingreep	3
Na de ingreep	3
De volgende dag	3
Waar u als pacemakerdrager rekening mee moet houden	4
Controleafspraken	4
Verklaring pacemaker	4
Tot slot	5
Belangrijke telefoonnummers	5

De behandeling vindt plaats in het ETZ (Elisabeth-TweeSteden ziekenhuis) op

..... dag om uur, op

- Locatie ETZ Tweesteden, 6^e verdieping afdeling 6;
- Locatie ETZ TweeSteden, 5^e verdieping afdeling CCU (5A).

Binnenkort ondergaat u in het ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis) een pacemakerimplantatie. In deze folder vindt u hierover algemene informatie.

Bij patiënten die een pacemaker krijgen, vindt controle plaats op de bacterie 'Staphylococcus aureus'. Een op de drie mensen draagt van nature de bacterie bij zich in de neus. Voor gezonde mensen is de bacterie niet gevaarlijk. Wanneer er een wond gemaakt is, zoals bij een ingreep, dan kan de bacterie het lichaam binnendringen en een infectie veroorzaken.

Wordt de bacterie bij u aangetroffen, dan willen wij ervoor zorgen dat het risico op een infectie van de wond zo klein mogelijk is. Het opsporen van de bacterie gebeurt met behulp van een neusuitstrijkje. De polikliniekassistent geeft u een buisje met een wattenstokje. U gaat zelf met een wattenstokje langs de binnenkant van de beide neusvleugels en brengt het buisje naar het laboratorium. Op het laboratorium wordt onderzocht of op het wattenstokje de bacterie aanwezig is. Als na het onderzoek blijkt dat de bacterie aanwezig is, krijgt u een neuszalf en een desinfecterende zeep voorgeschreven.

Behandeling vooraf aan de ingreep

De behandeling bestaat uit het gebruik van neuszalf en reiniging van het lichaam met speciale desinfecterende zeep. Drie dagen voor de ingreep start de behandeling en duurt in totaal vijf dagen. De behandeling verwijdert de bacterie tijdelijk voor de duur van de ingreep uit de neus en van de huid. U verkleint daarmee de kans op een infectie. Er zijn geen bijwerkingen bekend van de neuszalf en de desinfecterende zeep. Voor u betekent dit dat de behandeling start op:

Gebruik Bactroban neuszalf

- Doe twee maal daags een kleine hoeveelheid zalf (ter grootte van een luciferkopje) op een droog wattenstokje.
- Breng de zalf aan in het voorste deel van een van de neusgaten.
- Neem een schoon wattenstokje en doe hetzelfde met zalf in het andere neusgat.
- Druk de neus met duim en wijsvinger dicht en masseer zachtjes gedurende 10 seconden.
- De neuszalf moet gedurende vijf opeenvolgende dagen, twee maal daags aangebracht worden.

Gebruik Betadine scrub desinfecterende zeep

- De desinfecterende zeep vervangt het gebruik van uw normale zeep.
- Gebruik de desinfecterende zeep eenmaal per dag.
- Was het hele lichaam (douche). De haren, oksels en liezen extra aandacht geven.
- Goed uit-/afspoelen.

Wij adviseren u het lichaam daarna met wat bodylotion in te smeren om een droge (jeukende) huid te voorkomen. De desinfecterende zeep moet gedurende vijf opeenvolgende dagen, eenmaal per dag aangebracht worden. Breng de neuszalf en de desinfecterende zeep mee naar het ziekenhuis om de behandeling af te maken.

Implantatie van een pacemaker

Een pacemakersysteem bestaat uit een klein metalen doosje (pacemaker) en één, twee of drie pacemakerdraden. De pacemaker 'kijkt' naar uw hartritme. Als het hartritme te traag is, zorgt de pacemaker via de pacemakerdraden ervoor dat uw hart weer in een normaal tempo gaat kloppen. Soms wordt een pacemaker geïmplanteed bij patiënten met hartfalen. Dan wordt er nog een derde draad geplaatst en duurt de ingreep wat langer. De cardioloog houdt u tijdens de procedure op de hoogte van het verloop. De implantatie van een pacemaker is een ingreep die op de hartkatheterisatiekamer wordt uitgevoerd. De ingreep vindt normaal gesproken onder plaatselijke verdoving plaats.

Vorbereidingen

U wordt opgenomen op de dag van de ingreep. De opname voor pacemakerimplantatie gebeurt op de afdeling Cardiologie op locatie ETZ Elisabeth of ETZ TweeSteden. Houdt u rekening met één overnachting.

Wat betreft de bloedverduuners:

- Als u Fenprocoumon[Marcoumar] gebruikt, stopt u deze 5 dagen voor de ingreep.
- Als u Acenocoumarol[Sintrommitis] gebruikt, stopt u deze 3 dagen voor de ingreep.
- Als u een NOAC gebruikt dabigatran (Pradaxa), rivaroxaban (Xarelto), apixaban (Eliquis) of edoxaban (Lixiana) stopt u deze 48 uur voor de ingreep.

Alle andere bloedverduuners worden alléén in opdracht van uw cardioloog gestopt. Als u plasmedicatie gebruikt, is het raadzaam om op de dag van de ingreep deze in te nemen na de implantatieprocedure. Verder kunt u alle medicatie innemen. Als u bekend bent met diabetes is het noodzakelijk om contact op te nemen met uw eigen diabetesverpleegkundige of huisarts over het te volgen beleid.

Als u 's morgens geholpen wordt mag u licht ontbijten.

Als u 's middags geholpen wordt mag u een kleine lunch.

Als u gewend een warme maaltijd te eten tussen de middag, dan kunt u bijvoorbeeld heldere soep met vla of pudding eten.

Anders kunt u een beschuit en kop thee nemen.

Voor de ingreep:

- u wordt verzocht eventuele sieraden af te doen;
- u krijgt een operatiehemd aan;
- als u bril dragend bent mag u die ophouden;
- als u een gebitsprothese heeft mag u die inhouden;
- u krijgt voor de ingreep een infuusnaald waardoor antibiotica wordt gegeven.

Na deze voorbereidingen wordt u met bed naar de behandelkamer gereden.

De ingreep

In de behandelkamer staat veel apparatuur zoals röntgen- en hartbewakingsapparatuur. U wordt op de onderzoekstafel gelegd. Het ECG wordt aangesloten. Het bovenste gedeelte van uw borstkas wordt met alcohol gedesinfecteerd. Hierna wordt u gedeeltelijk met steriele doeken bedekt, uw hoofd blijft hierbij vrij. De plaats waar de pacemaker wordt geïmplanteed, wordt eerst door de cardioloog verdoofd.

Als de verdoving is ingewerkt schuift de dokter de pacemakerdraad via een ader (meestal de sleutelbeenader) naar uw hart toe. Hierbij komt het röntgenapparaat boven u te staan. Als de draad eenmaal in uw hart is aangekomen, zoekt de cardioloog samen met de pacemakertehnicus naar een goed plekje voor de ligging van de pacemakerdraad. Dit is een nauwkeurige handeling dat enige tijd in beslag kan nemen. Als een goed plekje gevonden is, wordt de pacemakerdraad met een hechting vastgelegd om schuiven te voorkomen. Hierna kan de pacemaker worden verbonden met de draad en ingebracht worden. De pacemaker wordt onder de huid, op de rechter- of linkerborstspier gelegd in een ruimte die door de cardioloog gemaakt is ook wel pocket genoemd. De pocket wordt onderhuids met oplosbare hechtingen gesloten en met lijm aan de buitenzijde gedicht.

Tijdens de voorbereidingen op de behandelkamer informeren uw zorgverleners u op de hartkatherisatiekamer (HCK). Zij geven aan wat er wordt gedaan en wat daarbij van u wordt verwacht. Verder informeert de cardioloog u tijdens de ingreep over wat er gaat gebeuren.

Na de ingreep

Na afloop van de ingreep gaat u weer terug naar de afdeling. Hier worden regelmatig controles gedaan zoals bloeddruk meten en wondcontrole. U wordt aangesloten aan een bewakingskastje of monitor.

De volgende dag

De dag na de implantatie wordt een röntgenfoto gemaakt om te kijken of de pacemakerdraden goed liggen. De pacemaker wordt doorgemeten door de pacemakertehnicus en als alles in orde is, mag u naar huis.

Waar u als pacemakerdrager rekening mee moet houden

Eerste periode

Het is belangrijk om na de pacemakerimplantatie de arm aan de kant waar de pacemaker is geïmplanteerd te ontzien. Daarom adviseren wij u de eerste twee weken geen zware dingen te tillen, zeker niet aan de arm waar de pacemaker zit, niet te fietsen en niet zelf een auto te besturen (dit is een advies, samen met de cardioloog kunnen ook andere voorwaarden afgesproken worden). Dit heeft te maken met de genezing van de wond en het gewenningsproces van het pacemakersysteem. Gedurende de eerste zes weken raden wij u aan om de arm aan de zijde van de pacemaker niet hoger dan uw hoofd te heffen, geen kambewegingen met de arm aan de kant van de pacemaker en niet te sporten.

Algemeen

Huishoudelijke apparatuur in goede staat vormt over het algemeen geen bedreiging voor een goede werking van de pacemaker. Normaal gesproken vormen controlepoortjes op luchthavens en in winkels geen probleem, evenmin het gebruik van een mobiele telefoon. Wat wel van invloed kan zijn op de pacemaker:

1. Bepaalde medische handelingen waarbij elektrische apparatuur wordt gebruikt zoals:
 - fysiotherapie apparatuur
 - MRI-onderzoek
 - elektrische pijnonderdrukkers
 - het elektrisch wegbranden van bijvoorbeeld wratten en moedervlekken
 - radiotherapeutische bestraling
 - een operatie

Vertel u behandelaar altijd dat u een pacemaker draagt en raadpleeg zonodig uw cardioloog of de pacemakertechnicus.

2. De nabijheid van sterke zendinstallaties zoals:
 - Een (amateur) radiozender.
 - Mobiele telefoons met een krachtige zender (GSM). Geadviseerd wordt de mobiele telefoon niet ter hoogte van de pacemaker te dragen en bij het bellen het apparaat meer dan 10 cm van de pacemaker verwijderd te houden.
 - Niet afgeschermd elektrische apparatuur en machines die elektrische vonken produceren.

Raadpleeg in voorkomende gevallen de afdeling pacemakertechniek.

Controleafspraken

U krijgt een afspraak mee voor wondcontrole na de implantatie op de polikliniek Cardiologie bij de implanterende cardioloog. Ook krijgt u een afspraak mee voor uw eigen cardioloog. De afspraak voor de pacemakercontrole is al gemaakt met de pacemakertechnicus na de laatste controle.

Verklaring pacemaker

Binnen een maand na ontslag krijgt u een pacemakerregistratiekaart toegestuurd. Het is erg belangrijk dat u deze registratiekaart altijd bij u draagt, zodat u deze bij calamiteiten aan de hulpverlener kunt geven. In geval van nood kunt u dan snel de juiste zorg krijgen.

Twee maanden na de implantatie wordt de pacemaker weer gecontroleerd. Daarna varieert de tijd

tussen de controles van vijf tot zeven maanden. U hoeft hier zelf geen afspraken voor te maken, deze worden voor u gemaakt.

Waarschuw in de volgende situaties uw arts

- wanneer u – mogelijk – een ontstoken wond heeft (een ontsteking kunt u herkennen aan; roodheid, zwelling, koorts, erge pijn in de wond);
- bij duizeligheid;
- bij een voortdurende hik.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u tijdens kantooruren bellen met het secretariaat Cardiologie. Het nummer vindt u onderaan deze folder.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis):	(013) 221 00 00
Locatie ETZ TweeSteden	
Afdeling 5A:	(013) 221 40 00
Afdeling 6A:	(013) 221 45 00
Secretariaat Cardiologie:	(013) 221 58 28

Cardiologie, 41_318 11-18

Copyright® ETZ
Afdeling Communicatie
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.